

	Církevní památky		Zřícenina
	Díla umělců		Vesnická památková zóna
	Muzea a galerie		Přírodní parky
	Rozhledny a vyhlídková místa		Parky, obory a přírodní prvky
	Zajímavosti a unikáty		Zvláště chráněná území
	Technická památka		

VYBRANÉ TURISTICKÉ ZAJÍMAVOSTI REGIONU

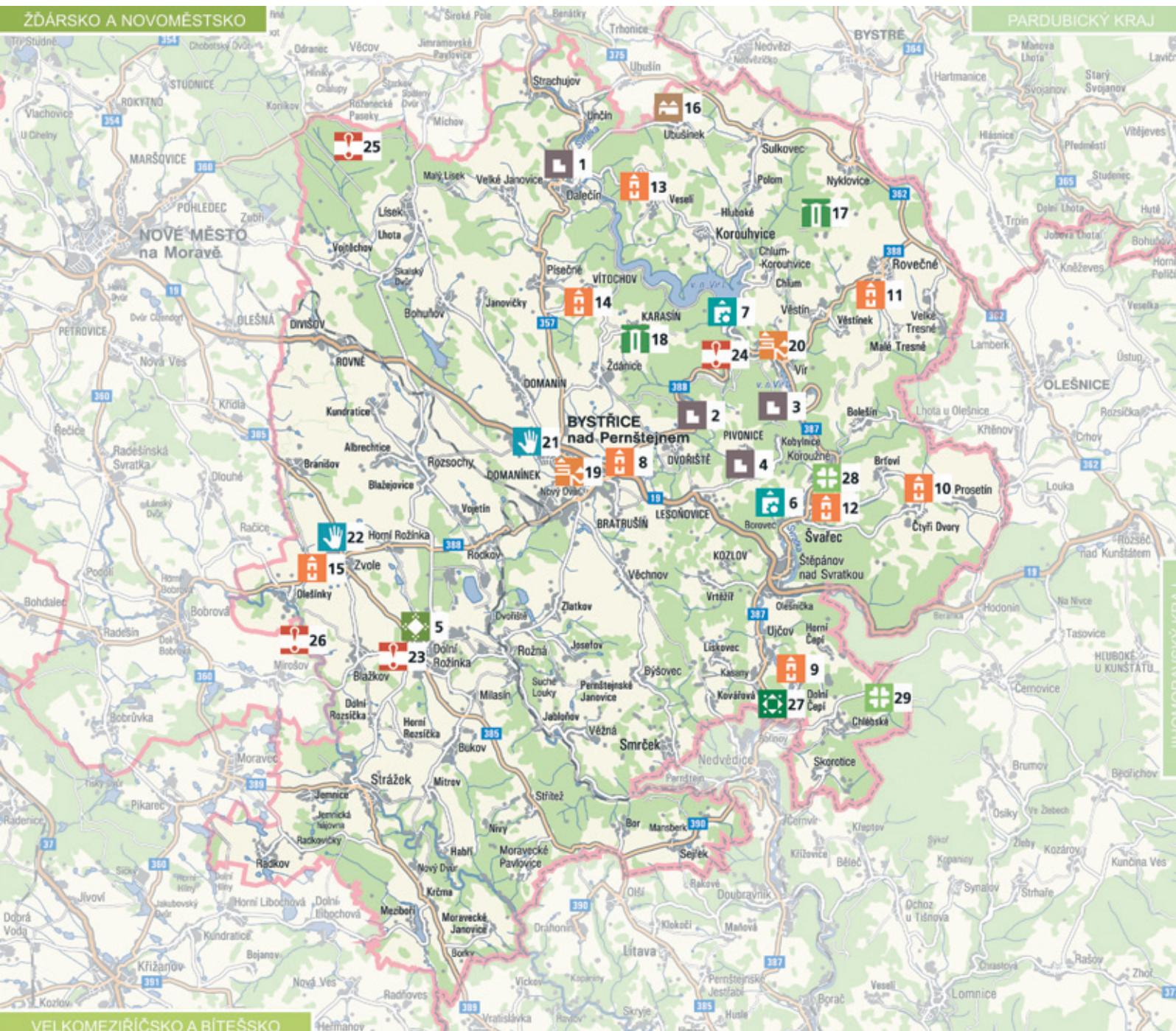
ZŘÍCENINY

 1. Zřícenina hradu Dalečín, Dalečín
 49°35'32.597"N, 16°14'37.281"E
 Pozoruhodná kruhová stavba hradu byla vystavěna v první polovině 14. století na výrazném skalnatém návrší nad levým břehem řeky Svatky jako centrum nevelkého panství. Hrad byl v držení pánů z Tasova a Lomnice, rodu erbu křídla. Ve druhé polovině 14. století přechází hrad se vším příslušenstvím do rukou pánů z Pernštejna. Později se však stává sídlem bandy loupežníků, kteří svými výpady začínají ohrožovat celé okolí. Vzhledem k této nepříznivé situaci je roku 1519 pobořen a poté se uvádí jako hrad pustý.

 2. Zřícenina hradu Aueršperk, Dvořiště
 49°32'18.627"N, 16°18'14.258"E
 Hrad se vypíná na romantické ostrožně nad řekou Bystřicí. Byl zbudován okolo poloviny 13. století jednou z větví pánů z Pernštejna. Poprvé je připomínán ve spojení s Jímramem z Pernštejna, používajícím též přídomku z Aueršperka. Na počátku 15. století je hrad již uváděn jako pustý. Do dnešních dnů se zachovaly pozůstatky masivní válcové věže a pak torza několika zdí.

 3. Zřícenina hradu Pyšolec, Vír
 49°32'40"N, 16°20'4.225"E
 Rozsáhlý areál hradu byl zbudován v průběhu 13. století jako středisko samostatného panství. Hrad byl několikrát během svého trvání obléhán a pobořen. Rozsáhlé opevněný areál byl rozdělen na tři části. Hradu vévodila mohutná věž, která měla v průměru přes 11 metrů. Zajímavostí bylo, že věž byla dokola opatřena vlastní hradbou. Hrad zanikl ve druhé polovině 15. století. Do dnešních dnů se zachovaly především mohutné pozůstatky hradního paláce a věže.

>>>>

4. Zřícenina hradu Zubštejn, Pivonice
49°31'49.46"N, 16°19'35.982"E
Strategické umístění na jedné z nejvyšších kót v okolí (687 m n. m.) pasovalo hrad do role obránce obchodní cesty lemující řeku Svratku z Brna až do Poličky. Byl zbudovaný jako správní centrum kolonizovaného území ve 2. polovině 13. století pány z Medlova, předků rodu znaku zubří hlavy. Před polovinou 15. století se dostává do držení rodu Pernštejnů. V roce 1547 se uvádí jako pustý. Impozantní pozůstatky hradu dodnes připomínají jeho dávnou slávu a rozvaliny umožňují jedinečný výhled do dalekého obzoru.

PARKY, OBORY A PŘÍRODNÍ PRVKY

5. Zámecký park, Dolní Rožinka
49°28'39.364"N, 16°12'58.456"E
Zámecký park byl založen majiteli panství v Dolní Rožince ve druhé polovině 18. století. Krátce po založení parku byla v jeho areálu vystavěna řada drobných staveb. Mezi dochované objekty se řadí zejména pohřební kaple rodiny Mistrovských z konce 18. století, obelisk či pozůstatky lázní. Zakladatel parku Jan Nepomuk Mitrovský byl představitelem pozdního osvícenství, reformního zednářství, byl historizující přírodovědec, filantrop a kosmopolita. Na svých cestách poznal řadu tehdy moderních zahrad a při tvorbě svého sídla přispíval i vlastními návrhy. Park i stavby v Dolní Rožince jsou veřejnosti volně přístupné.

TECHNICKÉ PAMÁTKY

6. Dřevená lávka, Švařec
49°31'17.581"N, 16°20'32.647"E
Krytá dřevěná lávka přes řeku Svratku je 22 metrů dlouhá a téměř 2 metry široká a pochází z roku 1873. Její starší jádro může být ale ukryto v kamenných pilířích. Vzhledem k nízké životnosti dřevěných mostů se jedná o výjimečnou technickou památku.

7. Vírská vodní nádrž, Vír
49°33'51.794"N, 16°18'37.637"E
Rozmarné vody klikatící se řeky Svratky často zaplavily zdejší oblasti. Pro zamezení častému rozvodnění řeky byl vypracován vodohospodářský plán, jehož součástí byla výstavba Vírské přehrady. Celá výstavba vodního díla, trvající plných deset let, byla ukončena v roce 1957. Stavba nechrání jen před povodněmi, ale zároveň je obrovskou zásobárnou pitné vody.

CÍRKEVNÍ PAMÁTKY

8. Kostel sv. Vavřínce, Bystřice nad Pernštejnem
49°31'22.316"N, 16°15'41.39"E
Městu dominuje ve spodní části náměstí kostel sv. Vavřínce s gotickým jádrem, který byl v letech 1750–1753 zbarokizován. Na stavbě se pravděpodobně podílel zednický mistr Ondřej Haupt a tesař Josef Korábek.

9. Kostel sv. Václava, Dolní Čepí
49°28'40.972"N, 16°20'56.133"E
Kostel sv. Václava se řadí mezi nejstarší památky svého druhu v regionu. Je velice pravděpodobné, že jeho založení úzce souvisí s obdobím intenzivní kolonizace zdejšího kraje v průběhu první poloviny 13. století. Tuto hypotézu potvrzují i některé dochované kamenické články archaického provedení. Kostel nikdy neprošel zásadní přestavbou a díky této skutečnosti se do dnešních dnů zachoval v mimořádně autentické středověké podobě.

10. Toleranční modlitebna, Prosetín
49°31'38.161"N, 16°23'44.12"E
Modlitebna z roku 1782 je nejstarší toleranční modlitebna na Vysočině. Mluvcím a vůdcím představitelem evangeliků v Prosetíně a okolí byl střežák známého písmáka Tomáše Jurena Martin Juren. Dne 4. ledna roku 1782 bylo u staletého dubu vyměřeno místo ke stavbě modlitebny a k jejímu posvěcení došlo 26. října roku 1782.

11. Evangelický kostel, Rovečné
49°34'41.734"N, 16°21'49.709"E
Stavba evangelického kostela v novorenesančním stylu vznikla v letech 1897–1898 na místě zbořené toleranční modlitebny, která již kapacitně nepostačovala. Projekt vypracoval stavitel Jan Šír z Nového Města na Moravě. Poměrně unikátní je zejména užití nových materiálů, interiér kostela tak zdobí několik štíhlých litinových, na dřívku kanelovaných sloupů s bohatě zdobenými kompozitními hlavice-mi, které opticky rozleňují celý prostor na trojlodi.

12. Kaple Nejsvětější Trojice, Švařec
49°31'23.065"N, 16°21'5.081"E
Velice zajímavá stavba kostela pochází pravděpodobně z 16. století, její historie však může sahát až do století 14., kdy se zde již roku 1348 uvádí kaple.

13. Toleranční modlitebna, Veselí
49°35'32.08"N, 16°16'34.642"E
Evangelici z Veselí a okolí se po vydání tolerančního patentu přihlásili k reformovanému vyznání. Byli ovlivněni působením Tomáše Jurena, učitele, laického kazatele, spisovatele a výtvarníka. Pozemek pro stavbu modlitebny a hřbitova poskytl veselský sedlák Tomáš Břenek. Povolení ke stavbě bylo vydáno 26. května 1782. Návrh modlitebny, respektující toleranční ustanovení, vypracoval sám Tomáš Juren.

14. Kostel archanděla Michaela, Vítochov
49°34'8.307"N, 16°15'7.216"E
Na vršku s širokým výhledem stojí uprostřed hřbitůvku, obehaného kamennou zdí, kostel sv. Michala, lidově také zvaný „kostel u sedmi Borů“, pocházející z 1. poloviny 13. století. Za celkové poválečné obnovy v roce 1949 byla v interiéru odkryta a restaurována fresková výmalba ze 14. století.

15. Kostel sv. Václava, Zvole
49°29'39.052"N, 16°10'36.882"E
Kostel byl do dnešní podoby vystavěn v letech 1713–1717 podle projektu Jana Blažeje Santiniho-Aichela. Kupole nad hlavní lodí vyúsťuje ve svatováclavskou korunu, čímž chtěl opat zdárského cisterciáckého kláštera Václav Vejmluva, jež stavbu zaštiťoval, uctít svého patrona svatého Václava.

VESNICKÁ PAMÁTKOVÁ ZÓNA

16. Vesnická památková zóna Ubušínek
49°36'43.387"N, 16°16'56.466"E
Ubušínek reprezentuje v rámci moravského Horácka charakteristickou obec s autentickými a dobře dochovanými stavbami lidového charakteru. Pro tuto jedinečnost zde byla v roce 1995 vyhlášena vesnická památková zóna.

ROZHLEDNY A VYHLÍDKOVÁ MÍSTA

17. Rozhledna Horní Les, Rovečné
49°35'26.81"N, 16°20'27.89"E
Rozhledna měří 59 metrů a po zdolání 201 schodů se z výšky 803 m n. m., za ideálních podmínek, otevře výhled na jadernou elektrárnu v Dukovanech, Jeseníky, Praděd, Králický Sněžník a dokonce i Krkonoše.

18. Rozhledna Karasin, Bystřice nad Pernštejnem
49°33'29.287"N, 16°16'44.881"E
Rozhledna byla postavena v roce 2002 podle plánů Petra Štorka. Po zdolání 128 schodů se ocitnete na nejvyšší vyhlídkové plošině ve výšce 25 metrů. Z rozhledny je krásný kruhový výhled, zejména na Žďárské vrchy.

GALERIE, MUZEA, PAMĚTNÍ SÍNĚ

19. Městské muzeum Bystřice nad Pernštejnem
49°31'23.787"N, 16°15'40.122"E
Malé muzeum malých motocyklů v Bystřici nad Pernštejnem 49°31'22.895"N, 16°15'43.543"E

20. Galerie Na Bahnech ve Víru, Vír
49°33'26.215"N, 16°19'37.073"E

DÍLA UMĚLCŮ

21. Bystřice nad Pernštejnem
Vladimír Beneš (architekt)
Budova zemědělské školy (ul. Dr. Veselého)
49°31'29.055"N, 16°15'18.818"E
Zemědělská technická škola v Bystřici byla postavena v letech 1959–1961 podle návrhu brněnského architekta Vladimíra Beneše, žáka jednoho z nejuznávanějších architektů a urbanistů 20. století Le Corbusiera. Bystřická škola patří k nejlepším realizacím naší poválečné moderní architektury na území České republiky.

22. Zvole
Jan Blažej Santini-Aichel (architekt, tvůrce barokní gotiky)
Kostel sv. Václava 49°29'39.052"N, 16°10'36.882"E

ZAJÍMAVOSTI A UNIKÁTY

23. Strašidelní zámek Draxmoor, Dolní Rožinka
49°28'29.58"N, 16°12'29.49"E
Původně barokní sýpka náležející panství v Dolní Rožince byla na počátku 21. století přestavěna na zábavní areál tzv. strašidelný zámek „DraXmoor“. Zámek návštěvníkům představí strašidelně-fantastickou expozici kombinovanou atraktivními exponáty, originálními sklepními prostory a středověko-pohádkovým tržištem.

24. Vírský mlýnek, Hrdá Ves
49°33'14.349"N, 16°18'35.042"E
Vírský mlýnek, zvaný dřevěné panoptikum nebo také dřevěné království, vznikl pod rukama šikovného řezbáře Vincence Navrátila od 40. let 20. století. Záměrem bylo pobavit vlastní děti. „Dřevěné království“ postupem času získávalo věhlas i v širokém okolí a pohyblivé figurky znázorňující různé osobnosti a profese v humorném podání se rozrostly až na úctyhodnou kolekci dosahující čísla 72. Vírský mlýnek byl původně umístěn na Rovečném potoce u domu č. p. 76.

Po smrti tvůrce byl v roce 1986 mlýnek přesunut do Horáckého muzea v Novém Městě na Moravě. Tam také dnes můžete vidět jeho přesnou kopii, která je ovšem již poháněna elektrickou energií. Vzhledem k proslulosti této tradice se rozhodla obec Vír pro její obnovu a nechala vyrobit repliku původního mlýnku. Nové dřevěné panoptikum je umístěno u domu č. p. 205 v Hrdé Vsi.

25. Vlčí kámen, Vojtěchov
49°35'44.21"N, 16°9'58.511"E
Památník posledního vlka zastřeleného na Českomoravské vrchovině.

V tomto místě zastřelil v roce 1830 místní lesník posledního vlka, který se objevil na Českomoravské vrchovině. Vycpaní vlka je nyní vystavena na hradě Pernštejn. Památník se nachází v těsném sousedství přírodní památky Vlčí kámen.

26. Westernové městečko Šíklův mlýn, Zvole
49°28'28.343"N, 16°10'0.277"E
Westernové městečko Šíklův mlýn je největší přírodní zábavní areál v ČR. V areálu probíhají denně (mimo pondělí) atraktivní westernová vystoupení, lze si ovšem užít také adrenalinové zábavy ve stylu Military & Off-Road, využít přírodní koupaliště nebo vyjíždky na koních či dostavíkem.

PŘÍRODNÍ PARKY

27. Svratecká hornatina 49°28'14"N, 16°20'40"E
Jeden z největších přírodních parků, který je vyhlášen i na území sousedního Jihomoravského kraje, zahrnuje členitou krajinu moravského předhůří Českomoravské vrchoviny s hluboce zařiznutým údolím Svratky a jejích přítoků se zachovalými přírodními hodnotami i charakteristickým lidským osídlením a památkami, jimž vévodí hrad Pernštejn.

ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ

28. Národní přírodní památka Švařec
49°31'25"N, 16°21'04"E
Cenný komplex podhorských luk a pastvin s roztroušenými jalovci na příkrém jižním svahu u obce Švařec na Svratce. Lokalita je jednou z dvou současných lokalit kriticky ohroženého švihlíku krutiklasu v České republice.

29. Přírodní rezervace Údolí Chlébského potoka
49°28'33"N, 16°23'6"E
Jedná se o komplex suťových lesů se skalními výchozy, květnatých bučin, potůčnických olšin a pcháčových luk s výskyttem řady chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů.

^ Kostel sv. Václava, Zvole

^ Přírodní rezervace Údolí Chlébského potoka